

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Видобуток і використання природних ресурсів продовжує зростати в абсолютному вираженні, що зумовлено масштабами зростання виробництва, пов'язаного, головним чином, з надмірним споживанням і надмірним використанням природних ресурсів. Тому суспільство та організації потребують інноваційних систем, орієнтованих на сталий розвиток, які дозволяють все більш раціонально споживати. Інновації розглядаються як важливий інструмент досягнення сталого розвитку.

Перш за все варто відзначити, що інноваційний розвиток підприємства є складною, багатогранною проблемою, що відображає весь комплекс відносин щодо дослідження, виробництва, реалізації. Під інноваційним розвитком підприємства доцільно розуміти стійкі зміни внутрішніх властивостей суб'єкта господарювання, що обумовлені впровадженням нововведень та зумовлюють такі зміни його функціональних властивостей, внаслідок яких відбувається зростання економічного потенціалу підприємства з подальшою реалізацією додатково набутих підприємством його економічних можливостей [1].

Що стосується сталого розвитку, то він має важливе значення для задоволення людських потреб у довгостроковій перспективі. Лише в останні три десятиліття було усвідомлено, що неконтрольована індустріалізація може негативно вплинути на навколишнє середовище і, своєю чергою, на суспільство. Люди та організації почали розуміти важливість сталого розвитку для збереження довкілля в цілому [2]. Відповідно підприємство та інновації є важливими у багатьох різних контекстах сталого бізнесу.

Розглянемо деякі ключові переваги сталого розвитку.

Енергоощадження. Сталі практики у повсякденному бізнесі та стратегічному плануванні зменшують витрати на енергію та заощаджують її. Вони включають такі дії, як скорочення надлишкового споживання енергії, перехід на сталі енергетичні ресурси, підвищення ефективності виробництва та ланцюгів постачання. Уряди кількох країн світу пропонують значні податкові стимули для використання екологічно чистих варіантів, таких як електромобілі (EV).

Здоровіше довкілля. Люди усвідомлюють важливість здорового довкілля лише тоді, коли рівень забруднення зростає до загрозово високого рівня. Зменшення споживання енергії та перехід на більш стійкі джерела енергії призводять до зменшення забруднення природних ресурсів, таких як повітря, вода та земля, роблячи навколишнє середовище більш придатним для життя. Коли більше компаній і людей усвідомлюють свій вуглецевий слід і вплив на навколишнє середовище, воно стає здоровішим для всіх.

Краще майбутнє для всіх. Життя на Землі взаємопов'язане. Наприклад, глобальний рівень біорізноманіття впав до 75% порівняно з доіндустріальним рівнем, тоді як для підтримки важливих екологічних процесів, що мають вирішальне значення для виживання людства, необхідний рівень у 90%. Застосовуючи сталі практики, ми робимо свій внесок у побудову кращого майбутнього для всіх [4].

Традиційно вважається, що бізнес зосереджується лише на кінцевих результатах, тобто на чистому прибутку. Однак зі зростанням обізнаності про сталі практики з'явився підхід потрійного результату, який фокусується на прибутку, людях і планеті. Наприклад, згідно з нещодавнім опитуванням IBM, 49% споживачів стверджують, що за останні дванадцять місяців вони платили премію за продукти, марковані як стійкі або соціально відповідальні. Розглянемо кілька прикладів інноваційного розвитку підприємств, що забезпечують сталий розвиток.

Екологічне біопаливо. Завдяки сталим інноваціям компанії можуть винаходити та пропонувати нові продукти або послуги, які безпосередньо сприяють досягненню сталого розвитку. Наприклад, британський стартап Bio-bean розробив екологічно чисте біопаливо з кавових відходів, яке використовується для живлення двоповерхових автобусів у Лондоні. Компанія Bio-bean використовує матеріал, який раніше вважався відходами, роблячи свій внесок у циркулярну економіку, приносячи приблизно 10 мільйонів доларів США річного доходу у 2020 році [5].

Смартфони зі справедливими джерелами постачання. Fairphone, голландське соціальне підприємство, кардинально змінило процес виробництва смартфонів, зробивши його більш відповідальним і сталим. Вони використовують перероблені та відповідально видобуті матеріали. Оскільки приблизно 80% викидів смартфонів припадає на виробництво, Fairphone розробляє свої телефони так, щоб вони були довговічними. Вони мають модульну конструкцію, що полегшує ремонт та модернізацію, тим самим значно зменшуючи кількість електронних відходів [5].

Пилосос для смогу. Вежа Smog Free Tower заввишки майже 7 метрів всмоктує забруднене повітря, очищаючи його за допомогою процесу іонізації перед тим, як знову випустити назвні. На піку своєї продуктивності вежа очищає 30 000 м³ повітря на годину. Завдяки дизайну Roosegaarde, навіть можна носити кільця, виготовлені зі спресованих частинок смогу, зібраних вежею. Купуючи каблучку Smog Free Ring, ви робите свій внесок у збереження чистого повітря на площі понад 1000 квадратних метрів [5].

Сонячне скло. Сонячне скло може змінити спосіб, у який нині створюються будинки та комерційні будівлі. Дослідники з Мічиганського університету розробляють сонячне скло – екологічний інженерний проєкт. Сонячне скло буде здатне вловлювати та зберігати сонячну енергію. За даними дослідницької групи, існує від 5 до 7 мільярдів квадратних метрів корисного віконного простору, що достатньо для забезпечення 40% енергетичних потреб США за допомогою сонячного скла [5].

Зелені будівлі. Лідерство в енергетичному та екологічному дизайні або LEED® – це міжнародний символ досконалості сталого розвитку та лідерства у сфері зеленого будівництва. Перевернений і цілісний підхід LEED допомагає практично всім типам будівель знизити викиди вуглецю, зберегти ресурси та зменшити експлуатаційні витрати, надаючи пріоритет екологічно раціональним практикам. Канада є однією з провідних країн у світі за рівнем сертифікації LEED [5].

Отже, інноваційний розвиток підприємства як складова його сталого розвитку вимагає чітко визначених цілей, які можуть включати – збільшення кількості впроваджених технологій, що сприяють розв'язанню екологічних проблем та охороні навколишнього середовища; – зменшення, запобігання або усунення негативного впливу підприємства на навколишнє природне середовище шляхом створення ідей та впровадження екологічних сталих інновацій, – збільшення частки прибутку від реалізації екологічних інновацій, зниження витрат діяльності та покращення економічних результатів, – розвиток та формування конкурентних переваг підприємства, – розвиток підприємництва шляхом екологічно чистих технологій, – покращення іміджу підприємства в навколишньому середовищі та підвищення екологічної свідомості працівників.

Список використаних джерел

1. Yemelyanov O. Innovative development of enterprises: essence, sequence of evaluation and obstacles on its way. *Efektivna ekonomika*. 2020. No. 11. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.7> (date of access: 05.06.2023).
2. Why is sustainability important and how to achieve it. Emeritus Online Courses. URL: <https://emeritus.org/blog/sustainability-why-is-sustainability-important/> (date of access: 05.06.2023).